

B vasten 5
M. Assumpta
17 maart 2024

Eerste lezing (Jer. 31, 31-34)

Uit de Profeet Jeremia

God sprak tot Jeremia:

“ Ik heb met mijn volk een verbond gesloten,
toen ik hen bij de hand had genomen,
en hen bevrijd had uit het slavenhuis van Egypte.

Sedert dan behoorden wij mekaar toe.

Maar zij hebben dat verbond verbroken.

Toch laat ik hen niet los.

Ik zal met Israël en Juda een nieuw verbond sluiten.

Diep in hun binnenste zal ik mijn wet schrijven,
in hun hart zal die gegrift staan.

En dan zal ik weer hun God zijn,
en zullen zij mijn volk zijn.

Het zal dan niet meer nodig zijn dat men aan mekaar zal vragen: Ken je de Heer?

Want iedereen, groot en klein, zal mij kennen.

Ja, ik zal het kwaad dat ze deden, vergeven,
en het hen niet meer aanrekenen.”

Zo heeft God tot Jeremia gesproken.

Tweede lezing (Hebr.5, 7-9)

Uit de brief aan de Hebreeën

Zusters en broeders,

ook Jezus heeft in zijn leven angst gekend.

Dikwijls heeft hij tot God gebeden.

Hij heeft geweend en aan God gesmeekt
om die pijnlijke dood niet te moeten ondergaan.

En God heeft hem verhoord

door hem te laten inzien

dat er redding komt

als je het lijden niet uit de weg gaat.

Ook Jezus heeft dat moeten leren,

hoewel hij Gods zoon was.

Maar door zijn gehoorzaamheid aan God,

heeft hij voor ons allen de weg naar eeuwige redding geopend.

Evangelie (Joh.12, 20-33)

Uit het heilig evangelie van onze heer Jezus Christus volgens Johannes

Er waren Grieken naar Jeruzalem gekomen om het Paasfeest te vieren.
Ze vroegen aan Filippus of hij het regelen kon dat ze Jezus zouden ontmoeten.
Filippus sprak daarover met Andreas, en samen legden ze de vraag aan Jezus voor.
En Jezus zei:

“ Het moment nadert dat de ware grootheid van de Mensenzoon zal blijken.

Maar let op: het is als met een graankorrel.

Die draagt maar vrucht als die eerst in de grond wordt gestopt en er sterft.

Zo gaat het ook met de mensen:

wie krampachtig vasthoudt aan al wat het leven hem brengt,

zal het volle leven niet vinden.

Maar wie kan loslaten, die zal het volle leven vinden.

Als iemand dus voor mij kiest, zal hij zijn leven op dat van mij moeten richten.

En wie dat doet zal door mijn Vader bemind worden.

Dit wil echter niet zeggen dat ik geen angst gevoel

voor het lijden dat ik zal moeten ondergaan.

Moet ik dan zeggen: “Vader, zorg dat dit mij niet overkomt?”

Neen, want juist daarvoor ben ik op aarde gekomen.

Maar ik vraag de Vader dat Hij zo laat zien waar zijn kracht ligt.”

En de mensen die bij hem stonden hoorden plots een stem, die zegde:

“ Ik heb Mij in hem reeds geopenbaard, en Ik zal dat ook nu weer doen.”

Ze dachten eerst dat het donderde.

Maar enkelen zegden: “Er heeft een engel tot hem gesproken.”

Maar Jezus zei:

“Die stem was niet voor mij bedoeld, maar voor jullie.

Het wordt een belangrijk moment voor de wereld.

De heerser van de wereld zal zijn macht verliezen.

En ik zal tot bij de Vader verheven worden.

En ik zal iedereen naar mij toehalen.”

Zo liet Jezus verstaan dat zijn sterven nabij was.

Homilie

Z en B,

De paus heeft weer een ongelukkige uitspraak gedaan.

Dat gebeurt wel eens meer.

Dat is het gevolg en het gevaar van zijn keuze voor een open en spontane stijl. Vorige pausen, en zeker zijn onmiddellijke voorganger Benedictus, hielden zich strikt aan vooraf goed uitgebalanceerde teksten, die ze plechtig voorlezen, en dan meestal nog in de meervoudsvorm: 'wij zijn van mening dat...'

Niet zo bij paus Franciscus. Van bij zijn aantreden sprak hij in de ik-vorm, legde een toespraak gemakkelijk eens naast zich neer, gaf een persconferentie op het vliegtuig als hij terugkeerde van een buitenlandse reis, waarin geen enkel onderwerp taboe was, en liet zich ook gemakkelijk interviewen. Het was voor velen een verademing. Iedereen, die ooit persoonlijk met de paus heeft gesproken, is enthousiast over die spontaneïteit en die openheid. Dat waren ook de Belgische bisschoppen vorig jaar na hun ad limina bezoek aan het Vaticaan.

Maar die spontane stijl heeft ook een nadeel, namelijk dat er wel eens een verkeerd woord valt, of een term verkeerd overkomt. En zeker als een betrokken partij op de loer ligt om zijn woorden in eigen voordeel uit te leggen.

Dat was nu ook weer zo met een interview dat de paus een maand geleden heeft toegestaan aan een Zwitserse Omroep, en dat volgende week zal worden uitgezonden. Eén passage ervan is voortijdig uitgelekt, en die heeft heel wat stof doen opwaaien. De paus heeft het over de oorlogen die op zovele plaatsen aan de gang zijn, en over de zovele onschuldige burgers, die erdoor het leven laten. Hij pleit ervoor te proberen met onderhandelingen tot een staakt het vuren te komen en zo het vechten te stoppen. 'Het vergt moed,' zegt hij 'om de situatie te bekijken, aan de burgers te denken, en de witte vlag en onderhandelingen niet te schuwen.'

Met zijn uitspraak doelt hij niet op één bepaalde oorlog, en zeker niet op één bepaalde partij. Maar de Russische minister van buitenlandse zaken is er onmiddellijk opgesprongen en heeft gezegd dat hij het had over Oekraïne, die de witte vlag moet uitsteken en zich verloren geven. Natuurlijk dat er dan vanuit Kiev een scherp antwoord kwam: 'onze vlag is geel en blauw, we zullen nooit een andere vlag hijsen.'

Dit is het uiteraard niet wat de paus bedoelde, maar het gebruik van 'de witte vlag' was wel ongelukkig gekozen, omdat de witte vlag meestal geassocieerd wordt met een verliezende partij, die capituleert.

Jammer, want wat de paus echt bedoelde is daardoor de mist ingegaan. Hij had het over het oorlog voeren als dusdanig, de machtshonger van landen en hun leiders, hun blindheid voor het leed dat ze ermee veroorzaken. En hij bedoelde: stop daarmee. Ga met mekaar aan tafel zitten, spreek met mekaar, en vooral luister naar mekaar. En probeer met mekaar tot een overeenkomst te komen waar niemand verliezer moet zijn en niemand winnaar. Daar is meer moed voor nodig, dan om met mekaar te vechten.

Z en B,

Toen we enkele weken geleden de veertigdagetijd zijn ingestapt, hebben we het aangedurfd het een weg van hoop te noemen.

Nochtans loopt het helemaal niet goed met onze wereld. Alles lijkt de verkeerde weg op te gaan. Het is niet evident in deze tijd te spreken over een hoopvolle toekomst. En toch doen we het.

Omdat we geloven dat God die aan de grondslag ligt van ons bestaan, een heel andere samenleving voor ogen heeft.

Niet een samenleving van alleen op jezelf denken, van macht nastreven, desnoods met geweld.

Maar een samenleving van je door de andere laten raken, het voor de zwakken opnemen, vrede nastreven.

Dat eerste leidt alleen maar tot conflict, dat tweede creëert een harmonisch samenleven.

Het is daartoe dat de lezingen van deze vastentijd ons zondag na zondag hebben uitgenodigd.

Ook vandaag lezen we in de eerste lezing dat het God was die het volk van Israël uit het slavenhuis van Egypte heeft bevrijd.

En dat hij van plan is dat telkens weer te doen. Dat is het verbond dat hij gesloten heeft.

En in de tweede lezing hoorden we dat Jezus van Nazareth de weg heeft geweest: blijven opkomen voor het goede, zelfs als je tegenstand en lijden ontmoet.

En in het evangelie zegt Jezus: 'Niet wie krampachtig vasthoudt aan al wat het leven hem brengt, zal het volle leven vinden, maar wie kan loslaten.'

En Jezus mocht dat zeggen want zijn hele leven was één grote zelfgave.

Dat is het waar de Paus in zijn interview wil op wijzen: als we almaar blijven vechten voor ons grote gelijk, als we almaar blijven graaien naar zoveel mogelijk voor onszelf en niets voor een ander, als we ons niet laten raken door de vragen en de pijn van zwakke mensen, dan gaan we voorbij aan de zin van ons bestaan, en vinden we geen oplossingen voor de gigantische problemen waarmee de wereld momenteel geconfronteerd wordt.

Het is die profetische taal die onze tijd zo nodig heeft.

Jammer dat slechts dat ene slecht gekozen woord de media heeft gehaald.

Pierre Breyne

Wie wil reageren op deze homilie, kan dit doen via e-mail: pierre.breyne@outlook.com En daar krijg je een antwoord op.